

FRANSA BİLGİ NOTU

OCAK 2024

GÜNCEL VERİLER

MAKROEKONOMİK GÖSTERGELER VE TAHMİNLER

GÖSTERGE	DEĞER	2022	2023	2024
GSYH (cari fiyatlarla)	Milyar USD	2.780	3.049	3.183
Büyüme	%	2,5	1,0	1,3
Nüfus	Milyon Kişi	65,6	65,8	66,0
Kişi Başı Gelir	USD	42.350	46.315	48.223
Enflasyon	%	7,0	4,0	1,9
İşsizlik Oranı	%	7,3	7,4	7,3
Cari Denge / GSYH	%	-2,0	-1,2	-1,3
Bütçe Dengesi / GSYH	%	-4,8	-4,9	-4,5
İhracat	Milyar USD	606.9	629.7*	-
İthalat	Milyar USD	811.7	788.2*	-

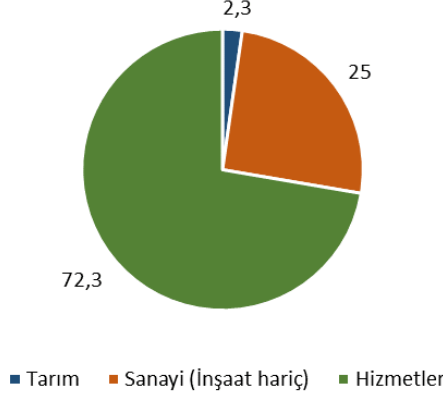
Kaynak: IMF Küresel Ekonomik Görünüm Ekim 2023, Trademap

* Ekim 2022 – Eylül 2023 dönemi

1. GENEL GÖRÜNÜM

Sektörlerin GSYH Payları (%)

Kaynak: Fransa İstatistik Kurumu, Ç32023 (öncü veriler, yıllıklandırılmış)

İkinci Dünya Savaşı sonrası kurulan 'Beşinci Cumhuriyet' ile yönetilen ülke savaş sonrası yıkımın ardından kalkınma planları ile yeniden gelişmiş ülkelerden biri haline gelmiştir. Almanya ekonomisindeki gelişimin gölgesinde kalmasına karşın Fransa ekonomisi petrol krizine kadar (1945-1975) arasındaki dönemde güçlü büyüme (1960-75 arası %6 büyüme) sergilemiştir. Otuz yıllık süreç yüksek büyüme nedeniyle 'Trente Glorieuses' (otuz şanlı yıl) olarak bilinmektedir. Bu süreçte, Fransa ekonomisinde geçmişine nazaran kamu müdahaleleri artarken işgücü verimliliğine dayalı ekonomi politikaları güdülmüştür.

1980 ile 1990 yılları arasında sol ve sağ görüşlü hükümetlerin göreve gelmesi sanayinin daha fazla ulusallaştırma veya özelleştirme çabaları arasında gidip gelmesine neden olmuştur. Bu süreçte, büyüme trendi sürmesine karşın %2 seviyesine kadar gerilemiştir. Doğu bloğunun çökmesi ile akabinde kurulan Avrupa Birliği'nin kurucu üyelerinden biri olan Fransa'da 1990'larda artan işsizliği azaltmak için politikalar güdülmüştür. Küreselleşmenin de etkisiyle 2000 yılında %4,1 büyüyen ülkede işsizlik oranı yeni yüzyıl ile tek haneli seviyelere gerilemiş, 2009 yılında Küresel Finansal Kriz, 2010 yılında başlayan Avro Bölgesi krizleri ile tekrar %10'un üzerine çıkmıştır.

Fransa ekonomisi 1980'li yıllara kadar tarım ve sanayi sektörünün öncülüğünde büyümüştür. 1960'larda ülkenin %60'ı ekilebilir tarımsal arazi olarak kullanılırken hizmet sektörünün de gelişmesiyle bu oran 2020 yılında %52'ye gerilemiştir. Arazinin yarısına yakını tahıl üretiminde kullanılırken meyve ve sebze yetiştirilmesi için kullanılan arazi daha sınırlıdır. Şaraplarıyla meşhur olan ülke Avrupa Birliği üyeleri arasında tarımsal üretimi en fazla olan ülkelerden biridir. 2020 yılı verilerine göre AB-27'de üretilen buğday ve şeker pancarının dörtte birini tek başına üretmiştir. Fransa; Avrupa'da arpa üretiminde İspanya ve Almanya, üzüm üretiminde ise İtalya ve İspanya'dan sonra üçüncü sıradadır. Milli gelire oranla tarım sektörünün payı %2 seviyesinde olurken istihdamın ise %3'ü sektörden sağlanmaktadır.

FRANSA BİLGİ NOTU

Fransa'da tarımsal potansiyeline göre madencilik sektörü potansiyeli düşüktür. Fransa'da 140 milyon tona yakın kömür bulunmaktadır. Kömür çıkarımının zor olması ve/veya çıkarılan kömürün kalitesinin düşük olması, geçmişte Fransa'yı sanayi devriminin gerisinde bırakmış, buna çözüm olarak monarklar birçok ülkede sömürgeleştirme faaliyetlerinde bulunmuştur. İkinci Dünya Savaşı sonrası Birleşmiş Milletler kararı ile sömürgelerinden vazgeçen ülke kömür ve boksit (alüminyum cevheri) madenleri ile öne çıkmıştır. 2000'li yıllarda özellikle Loren bölgesinde çıkarılan demir cevheri madenleri kapatılırken son yıllarda tuz ve alçıtaşı üretimleri yapılmaktadır. 2010 yılının başında doğal gaz çıkarımı yapılırken 2021 yılında sekizde birine kadar gerilemiştir.

İmalat sanayi savaş sonrası ekonominin toparlanmasında belirleyici olmuştur. Sanayinin milli gelir içerisindeki payı 1960'larda %30 seviyesinde olurken Eylül 2023'de bu oran %18,2'e kadar gerilemiştir. Gıda endüstrisi milli gelirin %4'ünü imalat sanayinin ise %15'ini oluşturmaktadır. Otomotiv, kimyasallar, metalürji, makineler, elektronik cihazlar ve tekstil öne çıkan diğer sektörlerdir. Otomotiv sektöründe Peugeot ve Renault pazarın büyük kısmını oluşturmaktadır. Otomotiv pazarının yan sanayinde de Michelin gibi firmaların bulunduğu ülkede Eylül 2022 itibarıyla motosiklet üretimi 2015 yılına göre 3 kat artmıştır. Fiber optik kablolar, mücevherat-bijuteri, tekstil, hazır giyim ve deri üretimi sektörlerinde de son yıllarda üretim %100'e yakın artmıştır. Kamunun sanayi içerisindeki payı özelleştirmelerin etkisiyle zaman içerisinde azalsa da Total, Sanofi-aventis, Carrefour, Saint-Gobain, Bouygues, Lafarge, Vinci Group dünyada en büyük kamu iktisadi teşebbüsleri olarak öne çıkmaktadır.

1980'lerden itibaren hizmetler sektörü Fransa ekonomisinin sürükleyicisi olmuştur. Sektörde Fransa nüfusunun beşte birini oluşturan Île-de-France (Paris) bölgesi hizmet şirketlerinin üçte ikisinin genel merkezini bulundurması, istihdamın yaklaşık dörtte birini karşılaması sebebiyle öne çıkmaktadır. Bankacılık sektörü 2020 yılı verilerine göre milli gelir ve istihdamın %2'sini oluştururken Avro Birliği'nin en büyük on bankasından beşi Fransız bankası olmuştur (S&P Global, 2020).

Konaklama sektöründen doğrudan istihdam %4,2 olurken dolaylı olarak istihdamın %10'unu oluşturduğu tahmin edilmektedir. Salgın öncesi 77 milyon turist ile dünyada en çok yabancı ağırlayan ülke konumunda olan Fransa 2020 ve 2021 yıllarında otellerde yılda ortalama 60 milyon civarında turist ağırlamıştır. Paris'in dünya genelinde birçok konferansa ev sahipliği yapması, Avrupa'nın en işlek iki havalimanına sahip olması Paris'i önemli turizm istikametlerinden biri haline getirmiştir.

Fransa Avrupa'nın en ucuz ultra yüksek hızlı geniş bant altyapısına sahip ülkesi olup bu durum startup ekosisteminin de gelişmesinde etkili olmuştur. Fransa'da startup şirketlerine yapılan yatırım salgın öncesinde 5 milyar EUR seviyesindeyken Ocak-Kasım 2022 arasında 13-14 milyar EUR seviyesine kadar yükselmiştir. En yüksek startup yatırımları toptan e-ticaret ile fintech sektörlerinde yoğunlaşmıştır.

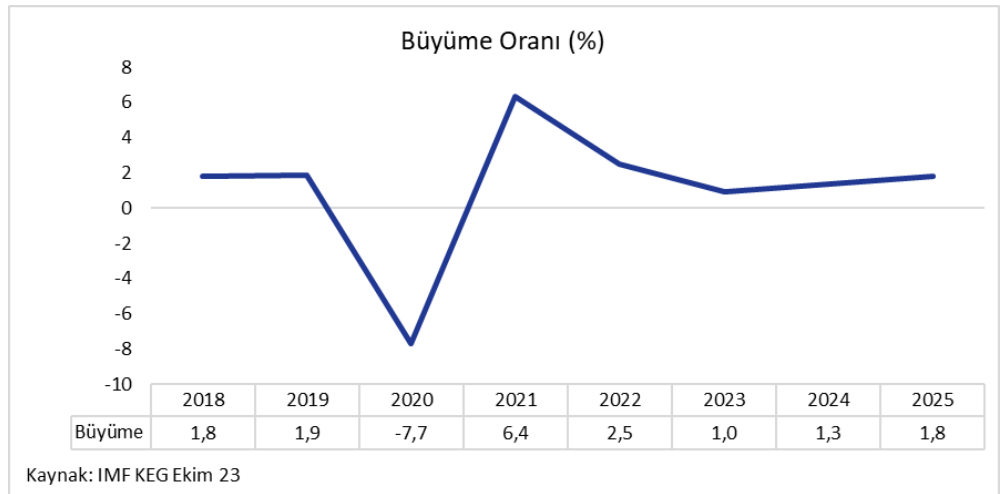

BÜYÜME: 2010 ile 2019 yılları arasında yılda ortalama %1,4 büyüyen Fransa ekonomisi 2020 yılında %7,7 daralmıştır.

2021 yıl genelinde tarım sektörü hariç toparlanma eğilimi gözlenmiş, imalat sanayinin %6,1 büyümesi ekonominin toparlanmasında etkili olmuştur. Konaklama sektörü %23'lük büyümeye rağmen salgın öncesi seviyesinin altında kalmış, ulaştırma sektörünün değeri ise bir önceki yıla göre %13,2 artmıştır. İnşaat sektörü salgın ile daralma (%-14) gösterirken 2021 yılında %15,8 ile ekonomiyi desteklemiştir. Tüm bu gelişmeler ışığında Fransa ekonomisi 2021 yıl genelinde %6,8 büyümüştür.

Sanayi sektörü 2022 yıl genelinde inişli çıkışlı grafik çizerek bir önceki yıla göre yatay seyretmiştir. Otomotivi de içeren ulaştırma ekipmanları imalatları yıl genelinde %2 seviyesinde büyüyerek sanayiye sürüklerken gıda endüstrisi ılımlı da olsa daralmıştır. İnşaat sektörü de yılın ilk yarısında %0,5'lik daralma ile ekonomik büyümeye negatif katkı yapmış, yılın ikinci yarısında ise oldukça düşük büyümüştür. Hizmetler sektörü ise sanayinin aksine Fransa ekonomisini sürüklemeye devam etmiştir. Otel ve restoranların 2022 ikinci çeyreğinden itibaren güçlü katma değer büyümesi göstermesi ile Fransa ekonomisi yıl genelinde %2,5 büyümüştür.

2023 yılının ilk üç çeyreğinde hizmetler sektöründe büyümenin yavaşlamasına neden olmuştur. Ulaştırma, taşımacılık, toptan ve perakende ticaret sektörlerinin yılın üç çeyreğinde ya daralması ya da düşük büyüme göstermesi sebebiyle Fransa'da ekonomik büyüme yılın ilk üç çeyreğinde %0,8'e kadar düşmesinde etkili olmaktadır. IMF, Fransa ekonomisinin yıl genelinde %1 büyüyeceğini öngörürken ekonomik büyümenin önümüzdeki dönemde %1-2 bandında seyredeceği öngörülmektedir.

2. SWOT ANALİZİ

Güçlü Yönleri:

Fransa, havacılık, otomotiv, lüks mallar ve turizm gibi çok çeşitli endüstrilerle dünyanın en büyük ekonomilerinden birine sahiptir. Ülke, geniş bir ulaşım ağı, modern şehirler ve ileri teknolojik yetenekler de dahil olmak üzere iyi gelişmiş bir altyapıya sahiptir. Sanat, edebiyat ve mutfağı da içeren Fransız kültürü, ülkenin yumuşak gücüne ve turizm endüstrisine katkıda bulunan küresel bir etkiye sahiptir. Fransa, yenilikçiliği ve entelektüel sermayeyi teşvik eden prestijli üniversiteler ve araştırma kurumlarıyla güçlü bir eğitim sistemine sahiptir.

Zayıf yönleri:

Ülke, özellikle gençler arasında, sosyal istikrarı ve ekonomik büyümeyi etkileyebilecek yüksek işsizlik oranlarıyla ilgili zorluklarla karşı karşıyadır. Fransa, iş verimliliğini ve yabancı yatırımı engelleyebilecek bürokratik engelleri ve karmaşık düzenleyici ortamı nedeniyle sıklıkla eleştiriliyor. İşgücü piyasası nispeten katıdır ve işçileri koruyan güçlü yasalar, işletmelerin değişen ekonomik koşullara hızla uyum sağlamasını zorlaştırmaktadır. Fransa'nın, hükümetin harcama kapasitesini ve ekonomik esnekliği sınırlayabilecek önemli bir kamu borcu vardır.

Fırsatlar:

Yenilenebilir enerji kaynaklarına yatırım yapmak, Fransa'nın geleneksel enerjiye olan bağımlılığını azaltmasına ve çevresel sürdürülebilirliğe katkıda bulunmasına yardımcı olabilir. Yenilik ve teknolojiye sürekli odaklanmak, özellikle yapay zeka, biyoteknoloji ve yeşil teknolojiler gibi alanlarda ekonomik büyümeyi teşvik edebilir. Fransa'nın zengin kültürel mirası ve cazibe merkezleri göz önüne alındığında, turizmin genişletilmesi ve teşvik edilmesi ekonomiyi canlandırabilir. Uluslararası işbirliklerinin ve ticaret anlaşmalarının güçlendirilmesi Fransa için yeni pazarlar ve ekonomik fırsatlar açabilir.

Tehditler:

Ticari gerilimler ve jeopolitik sorunlar gibi küresel ekonomik belirsizlikler, Fransa'nın ihracata yönelik endüstrilerini ve genel ekonomik istikrarı olumsuz yönde etkileyebilir. Devam eden güvenlik tehditleri ve terör eylemleri turizmi etkileyebilir ve kamu güvenliği açısından zorluklar yaratabilir. Yaşlanan nüfus ve düşük doğum oranları, işgücü piyasası, emeklilik sistemleri ve genel ekonomik üretkenlik açısından zorluklar yaratmaktadır. Siyasi belirsizlikler ve liderlikteki değişiklikler istikrarsızlık yaratabilir ve ekonomik politikaları ve reformları etkileyebilir.

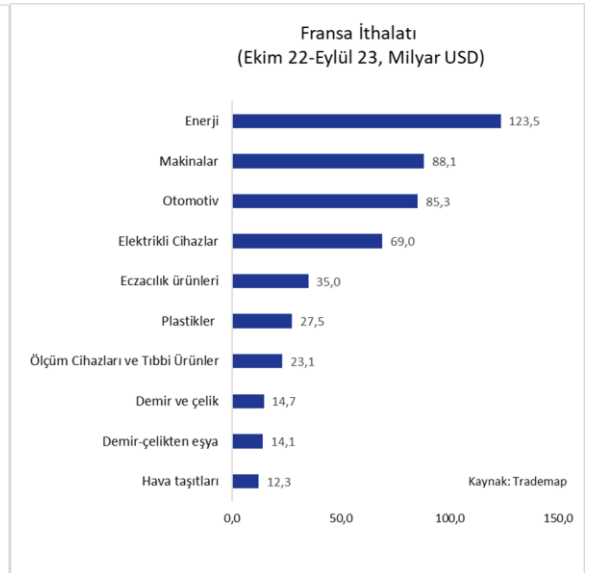
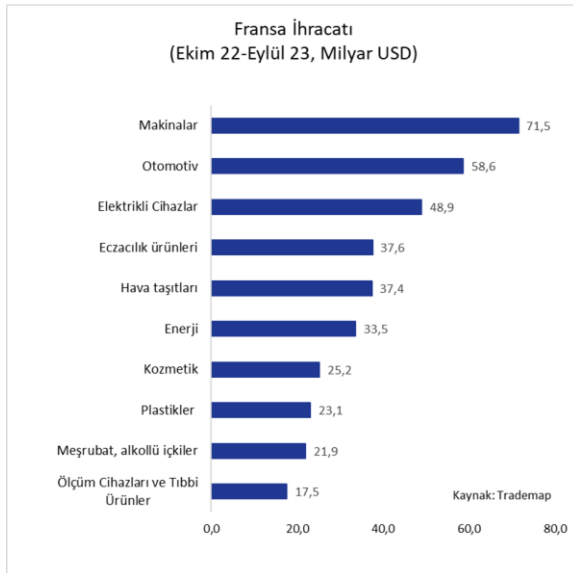
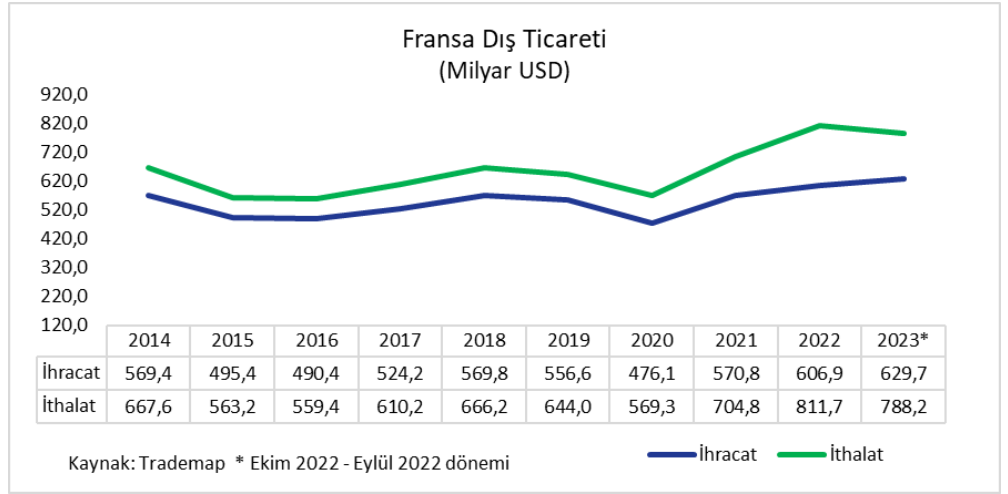

3. DIŞ TİCARET

Fransa dış ticaretinde genellikle açık vermektedir. 2014 ile 2020 yılları arasında ortalama 85 milyar USD dış ticaret açığı veren Fransa 2021 ve 2022 yıllarında sırasıyla 134 ve 205 milyar USD dış ticaret açığı vermiştir. Son iki yılda artan emtia fiyatları dış ticaret açığının fırlamasında etkili olurken Ekim 2022 ile Eylül 2023 arasındaki on iki aylık süreçte dış ticaret açığı 159 milyar USD olmuştur.

Fransa ihracatının üçte birinden fazlasını Almanya, Belçika, İtalya ile gerçekleştirirken Almanya, Çin, İtalya ve ABD ithalatının üçte birini gerçekleştirmektedir.

Fransa ihracatında makinalar, otomotiv, elektrikli cihazlar ve eczacılık ürünleri sektörleri öne çıkarken enerji sektörü ithalatın %15'ini oluşturmaktadır. Makinalar, otomotiv, elektrikli cihazlar sektörleri Fransa ithalatının %31'ini karşılamaktadır.

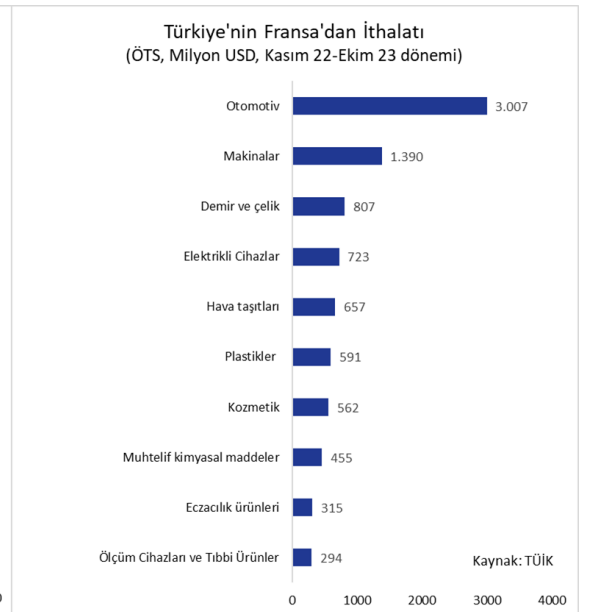
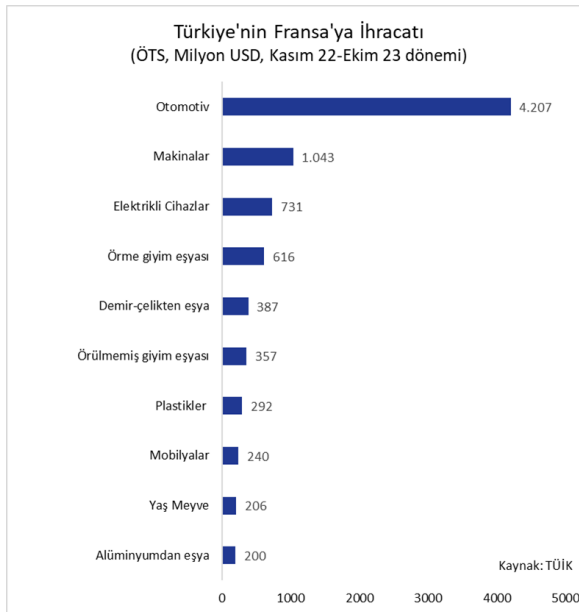
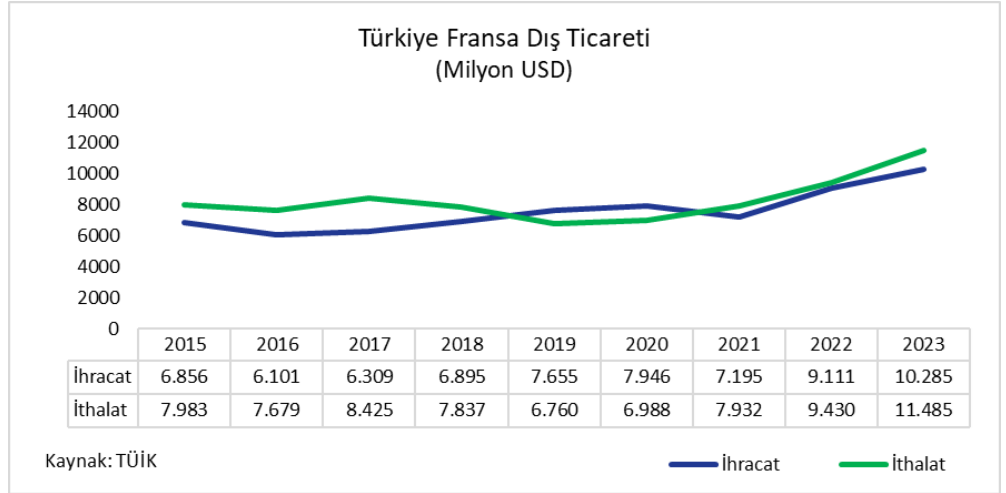

4. TÜRKİYE İLE DIŞ TİCARET

Türkiye, Fransa ile ikili ticaretinde 2015 ile 2018 yılları arasında dış ticaret açığı verirken dış ticaret fazlası vermeye başlamış, salgın ile birlikte dış ticaret dengesi Fransa lehine dönmüştür. 2015 ile 2022 yılları arasında ortalama 620 milyon USD açık veren Türkiye 2023 yılında 1,2 milyar USD açık vermiştir. Dış ticaret hacmi 2023 yılında 21,7 milyar USD ile rekor seviyeye çıkarken bir önceki yıla göre artış %17,4 seviyesinde olmuştur.

Türkiye Fransa'ya ihracatının %41'ini otomotiv sektöründen gerçekleştirirken makinalar, elektrikli cihazlar ve örme giyim eşyası (tekstil alt kalemi) sektörleri ihracatta öne çıkmaktadır. Benzer şekilde, Türkiye'nin Fransa'dan ithalatında otomotiv ve makinalar sektörleri öne çıkarken demir çelik, elektrikli cihazlar ve hava taşıtları ithalatı dikkat çeken diğer sektörlerdir.

5. YATIRIMLAR

2022 yılı verilerine göre, Türkiye’de yaşayan vatandaşların Fransa’da aktif bulunan stok yatırım tutarı 136 milyon USD iken Fransa’daki yerleşiklerin Türkiye’deki aktif bulunan stok yatırım tutarı 8,1 milyar USD seviyesindedir.

Sanayi Bakanlığı verilerine göre, Haziran 2023 itibariyle Türkiye’de faaliyet gösteren 1.658 Fransız menşeli firma bulunmaktadır. Firmaların %18’i perakende veya toptan ticaret sektöründe faaliyet gösterirken otomotiv ve otomotiv yan sanayi ile inşaat sektörlerinde faaliyet göstermektedir.

DIŞ EKONOMİK İLİŞKİLER KURULU

Huzur Mahallesi, Azerbaycan Caddesi Skyland Sky Office No: 4
B Blok Kat: 21-22 Seyrantepe 34485 Sarıyer/İstanbul

www.deik.org.tr • info@deik.org.tr

     deikiletisim | deikint